

Autorii acestei ediții:

- Adrian Lupușor
- Alexandru Fală
- Victoria Vasilescu

Realitatea Economică este o publicație economică lunară ce identifică cele mai importante evoluții economice și politice. Cititorii săi sunt decidenții de politici, directorii executivi ai companiilor locale, străine și ai băncilor comerciale, reprezentanții instituțiilor internaționale, ambasadelor și partidelor politice, jurnaliștii economici.

Acronimele și abrevierile utilizate:

f-a-p – față de anul precedent; f-t-p – față de trimestrul precedent; f-l-p – față de luna precedentă, s-d-p – sfârșit de perioadă, T4:07 – trimestrul patru 2007; Jan:09 – ianuarie 2009; BNS – Biroul Național de Statistică; ANOFM – Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă; BNM – Banca Națională a Moldovei; MDL – leul moldovenesc; ISD- investiții străine directe, p.p. - puncte procentuale.

EXPERT-GRUP este un centru analitic independent din Moldova, a cărui misiune este de a oferi mediul propice manifestării gândirii libere și netriviale, fapt ce va permite instituției să fie un lider în furnizarea unor analize economice obiective și să promoveze în mod eficient idei și soluții inovatoare pentru problemele economice cu care se confruntă Moldova în procesul transformării economice, dezvoltării societale și integrării europene.

Date de contact:

Republica Moldova, mun. Chișinău
str. Pușkin, 45 B, et. 4, MD-2005
Telefon: +373 22 929 994
Email: info@expert-grup.org

■ Evoluția Indicatorului Compozit Anticipator

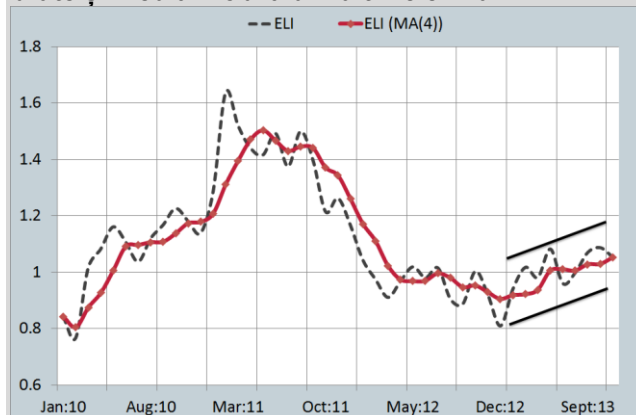
În perioada de referință, economia moldovenească și-a menținut tendința de recuperare după recesiunea din 2012. Totodată, evoluția Indicelui Compozit Anticipator (ICA), calculat lunar de EXPERT-GRUP, este de bun augur pentru continuarea procesului de relansare economică până la finele anului 2013, urmat de o stabilizare moderată a creșterii în 2014. Cu toate acestea, perpetuarea deficiențelor structurale în paralel cu vulnerabilitatea sporită față de mediul extern prezintă riscuri iminente pentru dezvoltarea sustenabilă și inclusivă a economiei naționale pe termen lung.

Ascensiunea Indicelui ICA a fost determinată atât de factorii interni, cât și de cei externi. Pe plan intern, creșterea consumului este reflectată de avansarea volumului banilor în circulație, care în Sept:13 a constituit 26,4% f-a-p. Aceasta a fost alimentată de deprecierea monedei naționale și de creșterea transferurilor de bani de peste hotare, precum și a salariilor. Revigorarea cererii externe a servit un catalizator suplimentar pentru relansarea economică. Pe fondul îmbunătățirii indicilor de confidență a consumatorilor și a business-ului în comunitatea europeană¹, a crescut și cererea externă pentru exporturile moldovenești. Drept rezultat, în Aug:13, exporturile totale de mărfuri au crescut cu 27,7%, principala contribuție aparținând exporturilor în Uniunea Europeană care au avansat cu 48,1%, f-a-p. Impulsionarea comerțului exterior a contribuit la revigorarea sectorului transportului. Astfel, în lunile Aug:13 și Sept:13 volumul mărfurilor transportate a consemnat creșteri de 40,1% și, respectiv, 32,2%, f-a-p.

Totuși, persistă o serie de riscuri, atât plan intern, cât și extern, care vor frâna în viitorul apropiat ritmurile de creștere economică. Încetinirea avansului economic din Federația Rusă, în comun cu înăsprirea condițiilor de migrație a conaționalilor noștri aflați la muncă în această țară, ar putea afecta negativ cererea pentru exporturile moldovenești și influxurile de remiteri. Totodată, țările europene care atrag o bună parte din migranții moldoveni (Italia, Spania, Portugalia, Grecia), se confruntă cu rate înalte de șomaj și creștere economică lentă. Pe plan intern, activitatea de creditare rămâne anemică din cauza nivelului înalt de incertitudine care încă persistă, precum și restructurarea lentă a activelor „toxice” din sistem. Astfel, creditele neperformante încă ocupă o pondere neconfortabilă în portofoliul băncilor (12,4% din total credite la finele lunii septembrie).

Per ansamblu, în pofida relansării economice curente, perspectivele pe termen lung rămân incerte din cauza vulnerabilității sporite la șocurile externe, și a multitudinii problemelor structurale interne.

Figura 1. Indicatorul Compozit Anticipator, date brute și media mobilă din ultimele 4 luni

Sursa: calcule EXPERT-GRUP în baza datelor BNS și BNM;

¹ OECD Business Cycle Clock: <http://stats.oecd.org/mei/bcc/default.html>

■ Principali indicatori și date economice

Agricultura. În primele nouă luni ale anului 2013 sectorul agricol a cunoscut o avansare semnificativă, înregistrând o creștere de 30,2% f-a-p. Această evoluție a fost determinată de majorarea producției agricole, ce a sporit cu 52,3% f-a-p. Recolta a fost bogată și pentru majoritatea culturilor agricole crescute în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești mari, roadele medii pe hectar crescând cu ritmuri cuprinse între 150-191% f-a-p. În sub-sectorul zootehnic în primele 9 luni ale anului 2013 nu s-a înregistrat nici o modificare, creșterea producției animaliere fiind de 0% f-a-p. Totuși sub-sectorul dă anumite semne de relansare. După o perioadă de declin ce a durat un an (T3:12-T2:13) în T3:13 producția zootehnică a crescut cu 2,1% f-a-p.

Industria. În Aug:13 sectorul industrial s-a majorat cu 5,4% f-a-p. După creșterile explozive înregistrate în primele 4 luni ale anului 2013, dinamica principalelor sectoare industriale a temperat. În Aug:13 industria extractivă a avansat cu 16,7% f-a-p, fiind urmată de industria prelucrătoare cu o creștere de 5,2% f-a-p, în timp ce sectorul energetic a crescut cu doar 2% f-a-p. În Aug:13 Cele mai mari avansări s-au înregistrat în „Producerea de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice” (216,5% f-a-p), totuși această majorarea vine după o perioadă de declin ce a durat 12 luni, „Fabricarea băuturilor alcoolice distilate” (178,6% f-a-p) și „Fabricarea băuturilor alcoolice distilate” (122,6% f-a-p). În același timp aceste creșteri au avut un efect marginal asupra evoluției sectorului, deoarece aceste ramuri reprezintă doar ponderi mai mici de 2,5% în industrie. Pe de altă parte, trebuie de menționat dinamica „Producției de mașini și aparate electrice” care are o creștere continuă din Noi:10 și în Aug:2013 a crescut cu 35,3%. Datorită ponderii mari (8,6%), influența acestei ramuri este semnificativă pentru evoluția sectorului. Astfel, în primele 8 luni ale anului 2013, „Producției de mașini și aparate electrice” a contribui cu 5,2% la creștere, în timp ce avansarea industriei a fost de 6,3% f-a-p.

Servicii. Comerțul cu amănuntul înregistrează o creștere moderată, în Aug:13 majorarea a fost de 0,4% f-a-p, în timp ce comerțul cu ridicata cunoaște o avansare mai intensă, materializată printr-o creștere de 8,7% f-a-p. Se atestă o tendință de intensificare a activității firmelor ce prestează servicii către populație. În Aug:13 acestea au consemnat o creștere a cifrei de afaceri cu 11,6% f-a-p. Serviciile prestate întreprinderilor sunt într-o majorarea continuă de la începutul anului, iar în Aug:13 au avansat cu 7,8% f-a-p. Intențirea comerțului extern stimulează transportarea mărfurilor, ce este în creștere din Feb:13 și care s-a mărit cu 32,2% f-a-p în Sep:13. În construcții s-a înregistrat o diminuare semnificativă a ritmurilor de creștere, de la 9,4% f-a-p în T1:13 la 0,7% f-a-p în T2:13.

Veniturile și cheltuielile gospodăriilor casnice. În Aug:13, câștigul salarial mediu nominal brut a crescut cu 9,4% f-a-p, constituind 3832,4 lei, în timp ce indicele câștigului salarial real a fost de 5,5%. Veniturile disponibile lunare ale populației în T2:13 au constituit în medie 1667,2 lei pe o persoană, înregistrând o tendință ușor pozitivă. Totuși, aceasta a fost practic la nivelul mării minimului de existență, ceea ce denotă în continuare o putere redusă de cumpărare. Salariile rămân a fi principala sursă de venit, constituind 43,7% din veniturile totale disponibile. Remiterile continuă să fie o sursă importantă pentru bugetul gospodăriilor. În medie, acestea au constituit 16,4% din total venituri în T2:13, iar contribuția acestora a fost cu 0,8 p.p. mai mare f-a-p. E de remarcat că în conformitate cu datele statistice, cheltuielile medii lunare de consum ale populației în T2:13 au constituit în medie pe o persoană 1761,8 lei, depășind veniturile disponibile lunare, fiind în creștere față de aceeași perioadă a anului precedent cu 11,3%. Cea mai mare parte a cheltuielilor (43,4%) a revenit acoperirii necesarului de consum alimentar.

Finanțele publice. În primele nouă luni ale anului 2013 veniturile bugetului public național au crescut cu 7,8% f-a-p. Veniturile fiscale s-au majorat cu 13,3% f-a-p, iar volumul acestor încasări a depășit nivelul planificat cu 2,5%. Totuși scăderea încasărilor nefiscale cu 3,3% f-a-p, a veniturile din mijloace speciale ale instituțiilor publice cu 36,4% f-a-p și a granturilor externe cu 38,1% f-a-p a cauzat nerealizarea planului de încasări bugetare pentru primele 9 luni ale anului 2013 cu 3,5%. Pe de altă parte, în aceeași perioadă cheltuielile bugetare au crescut cu 6,9% f-a-p. Totodată efectuarea cheltuielilor bugetare este sub nivelul planificat cu 12,6%.

Piața muncii. În T2:13 populația economic activă a constituit 1288,4 mii persoane, fiind într-o ușoară creștere cu 1,7% (21,5 mii) f-a-p. Ponderea populației ocupate în cadrul populației active s-a micșorat cu 0,2 p.p., în timp ce rata șomajului a constituit 4,7%, fiind mai înaltă față de T2:12 (4,5%). Populația ocupată a constituit 1227,6 mii persoane în T2:13, crescând cu 1,5% față de T2:12, iar rata de ocupare a fost de 41,1%, înregistrând o creștere de 0,6 p.p. f-a-p. Aceasta s-a datorat în principal avansării numărului populației ocupate în agricultură cu 5,4%, în celelalte sectoare fiind înregistrate scăderi: în industrie - cu 4,9%, iar în construcții - cu 5,8% f-a-p. Astfel, în activitățile non-agricole s-a înregistrat o scădere cu 0,3% față de T2:12. E de remarcat faptul că, numărul persoanelor subocupate (94,4 mii sau 7,7% din totalul persoanelor ocupate) a crescut cu 16,9% în comparație cu T2:12.

Prețuri. În T3:13 s-a atestat o încetinire continuă a ritmurilor de creștere ale prețurilor. În lun:13 Indicele Prețurilor de Consum a fost de 5,5% f-a-p, iar în Sep:13 acesta a coborât la doar 3,9%. Creșterile prețurilor la servicii și mărfuri nealimentare au avut o dinamică constantă în T3:12. În Sep:13 ritmul de creștere al prețurilor la mărfuri nealimentare a fost de 4,3%, iar serviciile s-au scumpit cu 2,1% f-a-p. În Sep:20, dinamica inflației anuale a fost determinată de evoluția prețurilor la produsele alimentare care au crescut cu 5% f-a-p.

Politica monetară. În T3:13 BNM nu a recurs la modificări esențiale ale ratelor asociate instrumentelor politicii monetare. Lipsa unor presiuni inflaționiste iminente au motivat menținerea caracterului acomodativ al politicii monetare. Totodată, BNM și-a temperat activitatea pe piața monetară: în Sep:13 soldul mediu zilnic al CBN-urilor vândute a scăzut cu 14,1% f-a-p. În schimb, banca centrală a activizat prezența pe piața valutară prin procurări masive de valută străină. Astfel, volumul procurărilor nete de valută a constituit 129 mil. USD în Aug:13 și 77,8 mil. USD în Sep:13.

Indicatorii financiari. În Sep:13 volumul creditelor acordate a crescut cu 2,7% f-a-p, datorită sporirii creditelor oferite persoanelor fizice (+19,7% f-a-p), în timp ce împrumuturile corporative au cunoscut o diminuare nesemnificativă de 0,4% f-a-p. În același timp, continuă să persiste reticența față de împrumutarea în valută străină: în Sep:13 volumul creditelor în valută a scăzut cu 16,7% f-a-p. Dinamica pozitivă în activitatea de creditare se datorează creșterii împrumuturilor în MDL, ce s-au majorat cu 14,1% f-a-p. În Sep:13 volumul depozitelor atrase a scăzut cu 14,8% f-a-p, din cauza micșorării depozitelor cu scadențe mai mari de un an cu 23,6% f-a-p și a celor a căror maturitate nu depășește 6 luni - cu 44,5% f-a-p. Depunerile a căror scadență variază între 6-12 luni s-au majorat cu 30,3% f-a-p. Datorită unei creșteri continue, începute din Oct:12, depozitele cu maturități cuprinse între 6-12 luni au obținut ponderea cea mai mare în total depozite la termen și în Aug:13 acest indicator constituia 52,8%. În pofida tranzacțiilor dubioase ce s-au realizat în primăvara și vara anului 2013, sectorul bancar continuă să fie bine capitalizat (suficiența capitalului ponderat la risc constituia 23,3% în Aug:13, depășind nivelul reglementat de minim 16%) și să posede suficiente lichidități (în Aug:13 lichiditatea curentă era de 32,3%, fiind peste nivelul normativ de minim 20%).

Ratele de schimb. Procurările de valută ale BNM, precum și evoluțiile pe piețele financiare internaționale a determinat depreciere monedei naționale. În Oct:13 moneda națională s-a depreciat cu 6,4% f-a-p în raport cu USD și cu 11,8% f-a-p față de EUR. În raport cu leul românesc moneda națională a cedat cu 14,7% f-a-p, în timp ce deprecierea față de rubla rusească a fost mult mai mică, de doar 3,14% f-a-p.

Comerțul exterior. În Aug:13, exporturile de mărfuri au diminuat cu 1,1% f-l-p, totuși fiind în creștere cu 27,7% comparativ cu luna august 2012. În Ian-Aug:13 exporturile de mărfuri au crescut cu 11,9% f-a-p. În același timp, importurile în Aug:13 au înregistrat o micșorare cu 6,6% f-l-p, fiind totuși în creștere cu 9,3% f-a-p. Este de menționat că în Aug:13 exporturile către țările UE (47% din total exporturi) au crescut cu un ritm net superior față de cele spre CSI (38,4% din total exporturi): 48,1% față de 1,3% f-a-p. Decalajul considerabil în evoluția exporturilor și importurilor a determinat acumularea în Ian-Aug:13 a unui deficit al balanței comerciale cu 3,5% mai mare f-a-p, iar gradul de acoperire a importurilor cu exporturi a fost de 43,4% față de 41,5% f-a-p.

Principalii parteneri comerciali. Pentru a doua oară în acest an Banca Mondială a redus previziunea de creștere economică pentru Federația Rusă. Reducerea prognozei de creștere reflectă problemele din țară ce țin de producția slabă a sectorului industrial, precum și încetinirea investițiilor. Astfel, creșterea economică a fost prognozată la un nivel mai redus de 1,8% de la 2,4% inițial prognozat. Totuși, conform celui mai recent studiu efectuat de *HSBC* și *Market Economics*, sectorul de producție rus a cunoscut o revenire bruscă în luna octombrie ca rezultat al sporirii cererii interne. Indicele directorilor de procurare (PMI) a crescut la 51,8 în luna octombrie de la 49,4 în septembrie. Creșterea indicelui respectiv peste valoarea de 50,0 indică expansiunea sectorului. Fondul Monetar Internațional a remarcat că economia Ucrainei se confruntă cu provocări considerabile, în ciuda anumitor semne de ameliorare. Politica monetară restrictivă și măsurile administrative, în sprijinul cursului de schimb, va continua să limiteze investițiile și va influența creșterea economică a țării. De asemenea, necesitatea înaltă în finanțare externă și un mare deficit de cont curent extern rămâne o provocare pentru economia Ucrainei. Producția industrială a crescut cu 2,1% în zona euro și 1,6% în UE în august 2013, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, cea mai mare creștere dintre statele membre fiind înregistrată în România (6%), conform celor mai recente date Eurostat.

Piețele globale și regionale. Majoritatea piețelor europene au înregistrat ușoare pierderi în Oct:13. Cel mai puțin au fost afectate piețele din Marea Britanie ca rezultat al creșterii înregistrate în sectorul de producție. Indicele Directorilor de Procurare (PMI) a arătat o ușoară creștere în Oct:13 – 51,4 în comparație cu 51,1 în luna precedentă. Sectorul de producție al SUA a cunoscut o expansiune cu o rată ceva mai înaltă decât așteptată în luna octombrie, conform datelor prezentate de Institutul de Gestionare a Ofertelor. Astfel, PMI a înregistrat o creștere modestă de la 56,2 în Sept:13 la 56,4 în Oct:13. O creștere importantă a înregistrat sectorul de producție al Chinei, în Oct:13 atingând unul dintre cele mai înalte nivele din ultimele 18 luni. Acesta poate fi un semnal de stabilizare graduală a economiei.

■ Evoluții-cheie de politici în octombrie 2013

Evoluția politicii	Comentariu EXPERT-GRUP
3 octombrie. În Parlament au avut loc audierile pe marginea situației de la Banca de Economii și privind concesionarea Aeroportului. Coaliția de guvernare a adoptat o hotărâre prin care a susținut concesionarea aeroportului internațional Chișinău și a tranzacției prin care statul a renunțat la pachetul de control în cadrul băncii de economii.	În pofida justificării politice a acțiunilor Guvernului, aceste tranzacții implică un șir de aspecte neelucidate. În acest sens pot fi menționate neclarități legate de nerespectarea normelor procedurale, absența studiilor de fezabilitate ce argumentează oportunitatea soluțiilor alese și deficitul de transparență în realizarea acestor tranzacții. La fel, în cazul Băncii de Economii, a fost creat un precedent, care reprezintă un risc major. În cazul aplicării ulterioare a acestui mecanism statul ar putea pierde controlul asupra mai multor active.
9 octombrie. BNM a decis că drepturile noilor acționari „Moldova Agroindbank”, acțiunile cărora au fost identificate ca fiind concertate să fie blocate.	Poziția BNM indică clar că în cazul tranzacției de la „Moldova Agroindbank” a fost un raid corporativ autentic. Cu toate că BNM a dat dovadă de interes în acest caz, acțiunile sale au fost întârziate. În același timp, prestația altor instituții lasă de dorit. Ineficiența instituțiilor publice creează condiții favorabile pentru realizarea tranzacțiilor frauduloase, iar această situație reprezintă un risc major pentru securitatea economică a Republicii Moldova.
16 octombrie. Șeful Oficiului European de Brevete (OEB) și Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova (AGEPI), au semnat un acord de validare, care va permite cererilor de brevet european și brevetelor de a produce efecte juridice în Republica Moldova. În cadrul acordului, solicitanții vor putea valida cereri de brevet european și brevetele EPO-acordate în Republica Moldova, chiar dacă nu este un stat contractant la Convenția Europeană de Brevete.	Acest acord, odată aprobat și implementat pe deplin, va simplifica accesul la protecție prin brevet în Republica Moldova, ceea ce va face posibil pentru solicitanți și proprietarii de brevete europene să le fie recunoscute brevetele în Republica Moldova. Este o contribuție importantă la consolidarea inovației în Republica Moldova și crearea de noi oportunități de afaceri pentru întreprinderile europene din țară. E de menționat că în cadrul acordului de cooperare actual, OEB va oferi, de asemenea, asistență tehnică și juridică pentru punerea în aplicare a sistemului de validare.
21 octombrie. Armenia, Georgia și Republica Moldova au aderat la Parteneriatul Europei de Est pentru Eficiență Energetică și de Mediu (E5P), în încercarea de a spori în mod semnificativ sprijinul pentru eficiența energetică și reducerea emisiilor nocive. Comunitatea internațională a donatorilor a reușit să suplinească Fondul E5P cu 60 milioane de euro pentru a permite extinderea activităților. Comisia Europeană este gata să ofere până la 30 milioane de euro pentru proiectele co-finanțate de eficiență energetică în aceste trei țări.	Țările Parteneriatului estic se confruntă cu provocări importante în cadrul sectorului energetic din cauza dependenței de gazul scump importat, care plasează o povară grea asupra economiilor lor. Prin urmare, este deosebit de important de a dezvolta potențialul de eficiență energetică, care va contribui la securitatea energetică și competitivitatea economică. La rândul său, acest lucru va avea un impact pozitiv asupra mediului.
22 octombrie. A fost lansat procesul de elaborare a strategiei Moldova Digitală 2020 - un document de politică care trebuie să asigure condițiile necesare pentru construirea unei societăți informaționale moderne în Republica Moldova. Acest document-cadru definește interacțiunea între parteneri publici și privați menite să asigure creșterea economică bazată pe cunoaștere și eficiența guvernării prin sporirea utilizării instrumentelor TIC, pentru a exploata avantajele oferite de societatea informațională pentru confortul cetățenilor și bunăstare.	Acest document de politici este menit să asigure îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare a societății informaționale, bazat pe "Agenda digitală pentru Europa 2020", precum și alte practici internaționale de succes în acest domeniu. Proiectul a fost inițiat ca o continuare sectorială a Strategiei Naționale de Dezvoltare "Moldova 2020". Astăzi, TIC este domeniul cu cea mai rapidă creștere. De asemenea, are cel mai puternic impact asupra creșterii altor sectoare ale economiei naționale. Este de menționat că viziunea și obiectivele Strategiei au fost formulate cu asistența experților naționali și internaționali. În conformitate cu proiectul dat, până în anul 2020 circa 80% din serviciile publice vor fi electronice și 60% din cetățeni vor folosi semnătura digitală. Patru grupuri tematice au fost create în acest sens: infrastructură și acces, de conținut și de servicii, cunoștințe și abilități, competitivității bazate pe TIC.
23 octombrie. În cadrul comisiei parlamentare	Afirmațiile directorului ANRE, încă o dată, au indicat

Evoluția politicii	Comentariu EXPERT-GRUP
„Agricultură și Industrie Alimentară”, directorul „Agenției pentru Reglementare în Energetică” a declarat că: ”Recentele scumpiri ale carburanților nu sunt justificate”.	asupra unor neregularități în funcționarea pieței petroliere în Republica Moldova. În același timp, alte instituții publice nu au dat dovadă de o reacție promptă, limitându-se doar la declarații. Se invocă că principala deficiență pe piața petrolieră este existența unei înțelegeri de cartel. În această situație, ar fi oportună o poziție mai tranșantă și eforturi suplimentare din partea Consiliului Concurenței.
31 octombrie. A fost creat un grup de lucru pentru eliminarea constrângerilor constatate în studiul "Doing Business" al Băncii Mondiale, lansat la 28 octombrie. Specialiștii vor formula propuneri pentru a îmbunătăți indicatorul ce ține de procedura de conectare la energia electrică. Din grupul de lucru fac parte reprezentanți ai Ministerului Economiei, ai Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, dar și ai companiilor. Acesta va elabora o foaie de parcurs pentru a ajusta cadrul legislativ, normativ și instituțional, în vederea îmbunătățirii accesului la electricitate. Potrivit clasamentului "Doing Business 2014", întocmit anual de Banca Mondială, țara noastră s-a clasat pe locul 78 din 189 de țări incluse în top. Cea mai mare scădere a fost atestată la capitolul comerț internațional, obținerea permiselor pentru construcții și accesul la electricitate. Singapore și-a păstrat locul 1 în clasamentul general pentru al optulea an consecutiv, urmat de Hong Kong, Noua Zeelandă și Statele Unite.	Clasamentul general reflectă modul în care o țară se compară cu altele, dar nu poate capta cât de mult a făcut în termeni absoluți pentru a reduce birocrăția. De asemenea, nu prezintă variații importante care pot exista între diferiți indicatori. Totuși, cercetarea arată că reglementările de afaceri sunt legate de măsuri mai ample într-o societate. Reglementările greoaie pot limita creșterea economică și antreprenoriatul, în timp ce reformele de afaceri sunt însoțite de multe alte reforme, cum ar fi statul de drept și controlul asupra corupției. Banca Mondială a promis să facă modificări pentru a îmbunătăți datele raportului și metodologia. Astfel, va fi examinată posibilitatea de extindere a unor indicatori și adăugarea altora, cum ar fi pentru protecția proprietății intelectuale.

Anexe statistice

Tabelul 1. Principalii indicatori lunari

Indicatorul	Oct:12	Noi:12	Dec:12	Ian:13	Feb:13	Mar:13	Apr:13	Mai:13	Iun:13	Iul:13	Aug:13	Sept:13
Producția industrială, f-a-p, % schimbare	-6,0	-8,0	-3,7	-2,1	1,4	4,3	23,5	4,3	6,0	8,7	5,4	n.a.
Comerțul cu amănuntul, f-a-p, % schimbare	4,3	-2,6	-12,4	-3,5	6,7	-1,9	1,3	0,6	6,1	1,0	0,4	n.a.
Servicii prestate populației, f-a-p, % schimbare	-1,8	3,5	-1,2	9,3	7,4	4,1	15,7	1,1	19,7	11,6	n.a.	n.a.
Exportul de bunuri, f-a-p, % schimbare	-0,4	-11,0	-14,1	9,9	25,9	11,1	5,0	-6,1	2,3	24,0	27,7	n.a.
Importul de bunuri, f-a-p, % schimbare	6,2	-3,4	-5,7	2,8	4,5	2,5	13,9	-4,3	13,3	14,2	9,3	n.a.
Active oficiale de rezervă, milioane USD	2421,5	2422,4	2515,0	2519,7	2488,1	2469,1	2481,0	2475,3	2466,6	2507,6	2629,9	2722,2
Transportul de marfă, f-a-p, % schimbare	13,9	1,4	-16,4	-13,5	41,3	31,0	25,2	1,2	5,3	25,4	40,1	32,2
Șomeri înregistrați la ANOFM (s-p)	24609	25586	26297	26643	27160	26324	24723	22107	19991	18670	17582	16846
Salariul real, f-a-p, % schimbare	10,1	9,2	4,9	8,8	6,8	11,2	11,6	7,7	-1,4	9,3	9,4	10,1
Venituri bugetare, f-a-p, % schimbare*	13,3	14,1	11,2	9,5	14,9	14,3	12,7	8,7	9,1	8,9	8,6	7,8
IPC, f-a-p, %	3,9	3,7	4,1	4,6	4,4	4,2	4,5	5,7	5,5	4,3	3,7	3,9
IPPI, f-a-p, %	5,0	4,1	4,5	1,6	2,8	3,4	3,7	3,0	2,9	3,3	3,4	3,4
Rata nominală de schimb MDL/USD (s-p)	12,27	12,37	12,06	12,10	12,25	12,41	12,31	12,52	12,53	12,73	12,82	12,95
Bani transferați de peste hotare, f-a-p, % schimbare	23,6	3,6	-0,9	22,6	9,7	4,9	23,1	-0,5	4,5	9,1	6,0	n.a.
Agregatul monetar M2, f-a-p, % schimbare	20,8	23,7	23,5	27,2	26,1	23,4	25,0	26,7	26,7	26,4	25,7	25,0
Rata de bază a BNM, %	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Rata dobânzii pentru depozite bancare, % (s-p)	7,72	7,96	8,44	8,55	8,56	8,09	7,33	7,75	6,79	7,16	7,18	6,62
Rata dobânzii pentru credite bancare, %	13,0	12,68	11,98	12,41	13,23	12,77	12,4	12,21	12,03	12,05	12,09	11,79
Creditele neperformante ca procentaj din creditele totale	14,4	14,7	14,5	14,6	14,5	13,0	12,6	12,9	12,7	12,8	12,7	12,4

Sursa: BNS, BNM și calcule și estimări ale EG;

Tabelul 2. Principalii indicatori trimestriali

Indicatorul	Q2:11	Q3:11	Q4:11	Q1:12	Q2:12	Q3:12	Q4:12	Q1:13	Q2:13
Rata de creștere a PIB-lui real, f-a-p*, %	7,5	6,7	6,4	1,0	0,8	-0,2	-0,7	3,5	6,1
Producția agricolă, f-a-p, % schimbare*	3,9	3,7	4,6	0,6	-2,1	-21,6	-22,4	-1,0	2,8
Lucrări de construcție, f-a-p, % schimbare*	12,9	3,1	1,4	4,9	3,6	0,8	-1,3	3,7	-0,1
Investiții în capitalul fix, f-a-p, % schimbare*	131,8	111,3	109,3	95,4	-0,6	-0,7	-4,1	-2,4	1,5
Fluxurile nete de ISD, f-a-p, % schimbare	100	-1,8	33,3	-51,3	-26,3	-68,2	-22,2	102,0	35,3
Rata șomajului, %	6,2	5,3	6,2	7,2	4,5	4,8	5,9	8,1	4,7
Rata de ocupare a forței de muncă, %	41,9	42,9	38,4	34,3	40,5	41,1	37,9	34,5	41,1

Notă: * - cumulativ; (e) - estimat;

Sursa: BNS, BNM și calcule și estimări ale EG;